

Aktstykke nr.

Folketinget -NaN

Udenrigsministeriet. København, den 5. november 2024.

a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2024 afgives tilsagn om tilskud på 150,0 mio. kr. til Verdensbankens energisektorprogram (Energy Sector Management Assistance Program, ESMAP). Udgiften afholdes af den på finansloven for 2024 opførte bevilling under § 06.34.01. *Naturressourcer, energi og klimaforandringer i udviklingslande mv.*

b. *Baggrund*

Energisektoren er ansvarlig for to tredjedele af den globale udledning af drivhusgasser. Samtidig har 685 millioner afrikanere ingen adgang til elektricitet. I dette krydsfelt mellem et globalt stigende energibehov på den ene side og klimahensyn på den anden, er det af største betydning, at udviklingslandene og vækstøkonomierne fremover investerer i grønne frem for sorte energikilder. Det er derfor afgørende, at der stilles viden og finansiering til rådighed for disse lande, og her spiller ESMAP en nøglerolle. ESMAP er en multidonor fond administreret af Verdensbanken, som er etableret med det formål at bidrage med rådgivning og finansiering, der kan accelerere en inkluderende grøn omstilling, dekarbonisering af energisektoren og sikre universal adgang til elektricitet. ESMAP har en aktiv projektportefølje på 1,7 mia. kr. fordelt på 320 aktiviteter i 77 lande. Som eksempler på ESMAP's resultater kan nævnes, at fonden siden sin start har bidraget til, at projekter under Verdensbanken har etableret ny elektricitetsproduktion på 18 GW, at 300 millioner mennesker har fået adgang til elektricitet, og at 16 million mennesker har fået adgang til renere madlavning. En stor evaluering af ESMAP i 2024 konkluderede, at ESMAP var et veldrevet program, der leverede gode resultater. Danmark har støttet ESMAP siden 1998. Bevillingen bidrager særligt til opfyldelsen af verdensmål 7 (bæredygtig energi).

Projektbeskrivelse

Det danske bidrag til ESMAP vil understøtte fondens målsætning om at sikre universel adgang til energi inden 2030, fremskynde overgangen til et bæredygtigt, retfærdigt og dekarboniseret energisystem samt sikre energisektorens modstandsdygtighed og tilpasning til klimaforandringerne og andre eksterne chok.

Det danske bidrag vil gå til kernestøtte til ESMAP's generelle forretningsplan for årene 2025-2030 og bidrage til to særligt udvalgte danske prioritetsområder: Forbedret adgang til elektricitet i udviklingslandene samt ren energi til madlavning. Den forstærkede indsats på førstnævnte område skal blandt andet ses på baggrund af målsætningen om, at Verdensbanken og Den Afrikanske Udviklings-

bank tilsammen vil give 300 millioner mennesker i Afrika adgang til elektricitet i 2030, "Mission 300". Dette skal ikke mindst ske gennem udbygningen af lokale, solbaserede anlæg. Støtten til ESMAP's "clean cooking"-aktiviteter (renere energi til madlavning) er et led i Danmarks forstærkede indsats på dette område. Udover at bidrage til udledningsproblemerne ved at være baseret på trækul og fossile brændsler, så fører traditionelle medlavningsteknologier til ca. 3,2 mio. for tidlige dødsfald hvert år. Både indsatsen for adgang til grøn elektricitet og indsatsen for renere madlavning er klart fattigdomsorienteret, eftersom aktiviteterne retter sig mod de laveste indkomstgrupper især i Afrika syd for Sahara. Der vil i begge indsatsen blive lagt vægt på modeller, der styrker de lokale markedsvilkår, mobilisering af private investeringer og forbedringer i kvinders livsvilkår. Udover de beskrevne indsatsområder vil ca. 12,5 pct. af det danske bidrag indgå i en reserve til senere udmøntning og forbrug i projektperioden. Reserven skal benyttes til at muliggøre hurtig indsats på nye indsatsområder, der måtte dukke op i projektperioden eller til at forstærke eksisterende indsats efterhånden, som der indhøstes erfaringer.

Budget

Tilsagnet på 150,0 mio. kr. vil blive afgivet i 2024 og regnskabsført under § 06.34.01.40. *Energi- og vandressourcer*. Tilskuddet forventes udbetalt i perioden 2024-2029.

Tilsagnet er en del af det forventede samlede bidrag på 300,0 mio. kr. for perioden 2024-2025, hvoraf der forventes afsat 150,0 mio. kr. i 2025 på finansloven for 2025.

Væsentlige risikoelementer

Der vurderes ikke at være væsentlige risikoelementer forbundet med bevillingen. ESMAP har etableret et stærkt evaluerings- og monitoreringssystem, der løbende måler opnåelse af forventede resultater. Danmark vil monitorere de løbende resultater af programmet gennem deltagelse i formelle møder, der afholdes med donorer og ved at forsætte den tætte bilaterale dialog, som Udenrigsministeriet gennem årene har opbygget med ESMAP.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, idet der er tale om udmøntning af en rammebevilling, hvor udgiften overstiger 43,0 mio. kr., *jf. den særlige bevillingsbestemmelse vedr. BV 2.2.7 under § 6.3. Bistand til udviklingslandene*.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2024 afgives tilsagn om tilskud på 150,0 mio. kr. til Verdensbankens energisektorprogram (Energy Sector Management Assistance Program, ESMAP). Udgiften afholdes af den på finansloven for 2024 opførte bevilling under § 06.34.01. *Naturressourcer, energi og klimaforandringer i udviklingslande mv.*

f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 5. november 2024

LARS LØKKE RASMUSSEN

Til Finansudvalget.